

Lo Somaten

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIV

Reus Dimècres 12 d' Abril de 1899

Núm. 3.867

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibreries d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofre, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publicuin.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (FORXOS)

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes...
provincias trimestre...
Extranjer y Ultramar...
Anuncis, a preus conveccionals

Farmacia Serra

12 ANYS

de continuadas curacions y d' una acceptació general; son dos millors probas para demostrar que

XAROP SERRA

La que paga més

contribució de la pro-

Oberta tota la nit

es lo millor remey para combatre per crò-nica y rebelde que sia tota classe de.

MOS

vincia.

Secció doctrinal

Reflexions

Legim que a Barcelona s' ha constituït una Agrupació monàrquica liberal regionalista, formada per importants elements que fins ara havien sigut en el partit sagasta, com en Joan Maluquer y Viladot, en Roig y Bergadà, y altres; i altres: se solen dir Aquests senyors, que, segons declaracions del primer que hem mentat, entenen continuar afiliats al partit que dirigeix en Sagasta, pero volen inocular-li després regionalista per creure que així no exigeixen las corrents de la opinió y fins los interessos de dit partit; que no deuen consentir que en aquest punt los hi passi al devant en Silvela, se mostran ademés inclinats a las idees autonomistas per las quinas duben haver sentit sempre simpatias y afirmen ara en aixó los continuadors de las veritables tradicions del partit liberal espanyol.

Ayal fet es una prova de la evolució que s' está operant en lo sí dels vells partits, que necessitan, para rejuvenirse y aguantarse, una modificació en los seus principis y procediments y para lograrla acuden al nostre programa; y per lo tant, s' acostan a nosaltres.

No cal dir si veym ab simpatia aytal atenció y si ella suposa ò no un triomf dels nostres treballs y de la nostra propaganda; ja que las corrents de la opinió que s' funda qui das ha produhidas som nosaltres y no son ells.

Y aquestas corrents d' opinió, aquestas tendencias, s' han produhit en virtut d' una propaganda ferma, constant, convensuda, sense necessitat de concessions de cap mena y sense exigir per part nostra ni més petit sacrifici de conducta ni de principis. Ells venen cap a nosaltres, sense que nosaltres reculem gens ni mica ni ns aturem tantsols para esperarlos.

Han conseguit may tant los que pera lograr aquest resultat havian emprés una conducta oposada a la seguida pel catalanisme y fins la tit-lavan d' inconvenient y poch practica?

No. Y desgraciadament la experiencia ha provat que ls que havian emprés altre camí, han sigut los que, poch a poch y contra sa voluntat de segur, han anat rodolant per la pendent avall fins a trobarse ells embolicats y lligats de cap a peus ab lo partit al quin havian tingut la pretensió de modificar, sacrificant interessos d' aquest partit los interessos de la patria catalana y trobantse cada dia més allunyats de sos antics companys de causa.

Nosaltres no ls hi fem cap càrrech, estem convensuts de la seva bona fe y dels seus bons propòsits: més creym que lo succèit es lo qu' havia de succèhir, y que han sigut victimas d' una equivocació generosa.

Quants bons companys, quants bons amichs de conviccions arreladas hem tingut y tenim lo sentiment de veure apartats avuy de la lluyta activa para la patria, ells que tant havian fet y podrian fer encara per la libèrtat de la terra catalana, per la recuperació de sos drets conculcats!

Per xó nosaltres veym ab tanta satisfacció que se ns acostin los que sempre s' havian mantingut a distancia nostra, com veym ab tonda pena que s' allunyin, per poch que sia, los que havian format sempre al nostre costat. D' aquells, lo més probable es que un dia ò altre se ns ajuntin; d' aquestos, no podém treurens la temensa de que cada dia s' allunyin més.

Y Catalunya necessita avuy de tots sos fills, y més com més valen.

J. B. y S.

(De Lo Geronés.)

Recorts de vergonya

No ha sigut un impuls impremeditat lo que ha portat al senyor Urquie a revelar, per medi de la premsa, los horrors de la guerra a Filipinas. Ja anunciava aqueix propòsit en l' Almanach para 1899 del periòich satírich que publicava a Manila ab lo títol «The Kop Leche».

En aquell Almanach, y en forma lleugera com convenia al caràcter satírich de la publicació, anunciava «El Capitán Verdades» lo que ha realisat de modo digno del major aplauso.

Es curios é interessant aquell article. Per aixó 'l reproducim:

Las meas reflexions de fi d' any

Aquest any, tot han sigut mals pensaments. Males obras. Pitjors plans. Infames procediments. Horribles resultats. Y, com a conseqüència, las reflexions que sugereix tanta cosa dolenta, no poden ser bonas. Pero, en cambi, garantiso que son veritat y que neizen de mon cervell ab honrada imparcialitat.

La primera reflexió que se m' ocorreix es preguntar-me: ¿a qué aná nostra pobre escuadra a Cuba, ó mi, llor dit, en quin cap humé, mitjanament organiscapigué tal pensament? Perque enviar una escuadra nominal composta de quatre barcos, sense canons y sense carbó, res menos que a Cuba, ahont era esperada per los millors acorassats americans, es lo mateix que tirar a un gos famotench mitja lliura de carn; així se la jamaron sense dir este ni moste. Si 'l ministre de Marina hagués estat d' acort ab los americans, no ho hauria fet tan bé; no sembla sino que l' havian comprat para que secundés los seus plans.

Pero, com apesar dels meus mals pensaments, no puch ni dech pensar aixó, tinch de pensar altra cosa, poch més ó menos tan dolenta. Que 'l ministre de Marina, oní era ministre, ni era marino, ni era res.

Y com no esser res es quelcom menos qu' esser un imbecil, perque un imbecil (per molt mal que signi serho), es algo, trech com a conseqüència ilógica, que ni sisquera ls honra de tal tenia nostre ministre de Marina; es a dir, que de director de la marina teniam un no res, y per aixó sortí la cosa com sortí.

Y aquí se m' ocorreix pensar en altra cosa: com don Práxedes pogué elegir a tal meló para ministre de Marina, y com deducció ilógica també no n' trobo mes que una, com es, la de figurarme que, ab los seus anys, va lo bó de don Mateo convertintse en meló a hisera y que, aixís com «la cabra tira al monte», éll tira de tots los melons que troba para formar-se la seva canarilla.

Així s' explica que no hagin fet més que melonados. Reflexionem sobre lo succèit a Filipinas. Aixó ha sigut lo colmo, la verdadera casa de los escándalos. Aquí s' ha robat, s' ha assassinat de fam als soldats, s' han entregat poblats, pobles, ciutats y plassas, y tot Cristo ha marxat tan tranquil, via Hong-Kong, a disfrutar de lo age, sense que hi hagi hagut qui ls hagi dit «alto a la autoritat».

Natural deducció: que aquí no hem tingut autoritat, perque d' haverlas tingut, haurian donat l' alto als culpables, a no ser que tots fossin de la mateixa calanya.

¿No ls hi sembla a vostés lo mateix? (Dirigeixo aquesta pregunta als espanyols honrats, als que pugan aixecar lo front com jo 'l aixeco, perque pera ls altres sobraría la pregunta: ja sé jo que no pensarán així.)

No d' altra manera s' pot explicar que hagin deixat embarcar a Geriboldi, Tomé-guita, San-Dalys y altres tants, sense haver sisquera inchoat, una sumaria, para averiguar d' ahont havia sortit tan de diner com s' emportaven.

Perque no hi ha que donarhi voltas. O ls que squi pintavan com autoritats eran tontos de capirote, ó eran altra cosa poch més severament castigada per lo Còdic penal. Y no se m' digui que no hi havia jurisdicció criminal, perque pera incohar diligencias previas y remetre las a Espanya, los hi sobraven facultats.

Pero no s' creguin los Fermines, Celestinos, Portabarcas y demás companys, que van a quedarse ab lo sant y la almoyna, ni que ls que aquí estem y no som com ells, ens xuclém lo dit. Prompte marxaré jo a Espanya y encar que no soch home eminent, ni escriptor distingit, ni general (gracies a Deu), ni res d' aixó, perque no soch mes que un pobre diable que ha vessat de veritat la seva sanch per la patria en los camps de Cuba, sense més aspiració y sense altres aspiracions que l' honor de la mateixa patria, me sobrarà valor para estampar en las columnas d' un periòich lo «jo acuso» d' en Emili Zola.

Que a falta d' oïds elevats que m' sentin, hi haurà los de cent mil mares espanyolas que s' quedaren sense fills, més que per lo plom enemich, per los mals aliments y la carencia absoluta d' honradesa en la administració, de sino a suplicar.

Deducció al canto: que si aquí haguéssim tingut caps para dirigirnos, homes honrats para administrar-nos y generals de valor y pericia militar suficientes para organizar nostras defensas, ni ls indís tindrien trenta mil fusells, ni ls soldats s' haurien mort de fam y malalties produhidas per la falta de cuydado, ni l' enemich hauria entrat en una plassa forta com Manila sense disparar un tir. Es a dir, que si aquells d' allà terer melons, aquestos han sigut caps todos que s' han rociat tota la patria.

De tots los pensaments que aquest any han tingut nostres homes públics, un sol m' ha causat verdadera admiració; tan gran, que encara duplo hagi sortit del cacumen de cap dels que portan la direcció del govern. Aquest es la cenda de Filipinas. No s' mereixia altra cosa aquest nivell de miserables traydors; vendrels per quatre quartos, com se ven una moua, un grapat de borregos ó un traste inservible; es lo major afront que se ls ha pogut fer, lo major castich que imposarlos hi y es la major satisfacció que podiam donarnos.

Y... fins l' any vinent, a Madrid, pera ls uns.

Caramelos Pectorals

DEL **Metje Salas**

Modificadors de la hipersecreció de la membrana mucosa aërea, disminueixen y auidifican la viscositat del moch bronquial, facilitan la expectoració, treuen la Tos y aumentan la respiració pulmonar.

Preparació molt eficaç pera combatre la Tos del Dengue, Bronquitis aguda y crónica, Asma, Enfisema pulmonar, Catarros crònic, sech y espasmòdic, Coqueluche, Tos del sarampió y ferina y finalment totes las afeccions de las vias respiratorias. Se componen d'estimulants vegetals, sense que en sa preparació s'emplehin narcòtics ni medicaments perilluosos, per lo que poden ser preses sense cap temor y en cualsevol cantitat, lo mateix per los noys que per las personas majors.

Sen bon sabor, fa sian preses fins ab avides per los noys a quins es tan difícil fer-leshi pendre medicaments.

A cada capsca acompanya un prospecte.

Dipòsits en totes las provincias

Farmacia de don A. SERRA

Arrabal Santa Anna, núm. 80 - BARCELONA

Demanis en totes las Farmacias de la povincia

Preu de la capsca 6 rals

PERA ADOB DE TOTES LAS CULLITAS Y CULTIUS

INDISPENSABLE Y DE EXCELENTS RENDIMENTS

ESCORIAS THOMAS SALES DE STASSFURT

COMIADO FOSFATAT SOLUBLES AL CITRAT SULFAT DE POTASSA, CLORURO DE POTASSA SALS CALZINADAS RICAS EN SULFAT DE POTASSA KALINITA, ETC.

Lo més econòmic, lo més eficaç, lo més durader

COMANDO FOSFATAT

NITRAT DE SOSA

A DOB AZOAT DE GRADUACIO GARANTIDA DE 115 1/2 A 116 0/10 AZOE I Y D' EFECTES RAPITS Y SEGURS

Dirigirse pera prospectes é informes sobre l' empleo

A. D. OTTO MEDEM.-VALENCIA

Los preses asen un emparcació que se dedica a la fabricació de sal.

Peren després reconeixen per dues línexes que se fa servir lo conducte auxiliar "Rápido", essent després enviada a bordo d' aquest y conduchit al cistè de vapor on se escava para servir en aquells moments.

—Telégrafos de Manilla comunican que en el mes de setembre han embarcat en la legat de Soria 1.500 homes, pero com que las embarcaciones de Soria son de gran capacidad y se necesitan para las legat.

Imp. de C. Ferrando.—Pisase de la Constitució.

ACCIONES	100
Industriales	500
Financieras	250
Extranjeras	100

LA ELECTRO REUSENSE

Anuncios particulares

Reparaciones de aparatos eléctricos, instalación de motores, etc.

Publicacions regionalistas que reben en aquesta Redacció.

«La Renaixença», diari de Catalunya, «La Veu de Catalunya», diari de Catalunya, «La Nació Catalana», Quinzenal de Catalunya, «L' Art del Pagès», quinzenal, «L' Aurora», mensual de Catalunya, «Lo Teatro Regional», setmanari de Barcelona. — «La Veu de Montserrat», setmanari de Catalunya, de Vich. — «La Costa de Llevant», setmanari de Catalunya, de Blanes. — «L' Olot», setmanari de Catalunya, de Olot. — «Las Cuatre Barras», setmanari de Catalunya, de Vilafranca del Panadé. — «Lo Geronés», setmanari de Catalunya, de Girona. — «La Veu del Vallés», setmanari de Catalunya, de Granollers. — «El Vendrellenès», setmanari de Catalunya, del Vendrell. — «La Revista Gallega», setmanari de la Coruña (Galicia). — «Euskalduna», «Euskalzalet», setmanaris de Bilbao (Bizcaya). — «El Eco del Guasolope», setmanari de Alcañiz (Aragó).

Corresponsalías particulares de LO SOMATENT

Región de Francia 10 Abril 1899.

Señor Director:

Molt honorat senyor: Faça dies que heigut a carregar en la revista "Lluita Electoral" a tots los companys de casa y demés personas que simpatitzen ab la nostra "Gandiatura", a que concorria al Arxibal de Sant Pere, 14, primer al objecte de donar tot l'impuls necessari als treballs electorals para lo més feliç èxit.

Corresponsalías particulares de LO SOMATENT

Región de Francia 10 Abril 1899.

Señor Director:

Molt honorat senyor: Faça dies que heigut a carregar en la revista "Lluita Electoral" a tots los companys de casa y demés personas que simpatitzen ab la nostra "Gandiatura", a que concorria al Arxibal de Sant Pere, 14, primer al objecte de donar tot l'impuls necessari als treballs electorals para lo més feliç èxit.

Seció oficial

Registre civil del dia 10 de Abril de 1899

Teresa Ripoll Jacob, de Horta y Tossa. — Rosa Cortés Torres, de Sabadell y Horta. — Doña Ramona Miralles, de Horta y Tossa.

Seció religiosa

Sant Vicenç — Sant Hermenegild.